

AIR Selvbestemmelsesskala ©

LÆRERSKJEMA

Elevens navn _____ Dato _____

Elevens fødselsdato (eller alder) _____ Klasse _____

Lærerens navn _____

Skole _____

HVORDAN FYLLE UT DETTE SKJEMAET

Hver side i dette skjemaet handler om egenskaper og atferd som indikerer i hvilken grad din elev viser selvbestemmende atferd og i hvilken grad personer rundt din elev legger til rette for muligheter til å utfolde selvbestemmelse. Velg riktig svaralternativ for hvert spørsmål ut i fra hva du har observert rundt din elev. Hver egenskap er beskrevet med et eksempel. Skriv gjerne ned et eget eksempel for å begrunne ditt svaralternativ.

Her følger et eksempel for hvordan spørsmålene besvares riktig.

SPØRSMÅLEKSEMPEL:

Eleven sjekker for feil når en oppgave er fullført.

SVAREKSEMPEL:

Kryss av for svaret som best beskriver din elev:

(Kryss av for KUN ETT svar per spørsmål).

1 Aldri eleven sjekker aldri for feil.

2 Nesten aldri eleven sjekker nesten aldri for feil.

3 Noen ganger eleven sjekker noen ganger for feil.

4 Nesten alltid eleven sjekker nesten alltid for feil.

5 Alltid eleven sjekker alltid for feil.

© AIR Selvbestemmelsesskala er utviklet av American Institute for Research (AIR), i samarbeid med Teachers College, Columbia University, med økonomisk støtte fra U.S. Department of Education, Office of Special Education Programs (OSEP), under samarbeidsavtale HO23J200005. Oversatt til norsk av Veerle Garrels.

KUNNSKAP om selvbestemmende atferd

1. Eleven kjenner til egne evner og begrensninger. <i>Eksempel:</i> Ole kan identifisere sine personlige styrker og talenter, som f.eks. musikalske evner. Han kan også identifisere områder der han trenger å bli bedre, som f.eks. svake matteferdigheter.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
2. Eleven klarer å sette mål i tråd med egne interesser og behov. <i>Eksempel:</i> Linea vil begynne på kokk- og servitørfag. Hun vet at hun derfor må jobbe hardt med leksene og levere oppgaver i tide.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Kunnskap – Total spørsmål 1 + 2					
3. Eleven klarer å ta valg og avgjørelser, og lage planer for å oppnå egne mål og forventninger. <i>Eksempel:</i> Marthe vet hvordan hun kan identifisere forskjellige strategier, vurdere fordeler og ulemper og følge opp når hun lager planer for å oppnå sine mål.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
4. Eleven klarer å gjennomføre egne planer på en god måte. <i>Eksempel:</i> Kenneth kan følge opp en bestemt plan for å ferdigstille en oppgave nøyaktig og i tide.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Kunnskap – total spørsmål 3 + 4					
5. Eleven klarer å evaluere resultater av handlinger for å fastslå hva som fungerte. <i>Eksempel:</i> Janne vet hvilke spørsmål hun skal stille for å finne ut hvor bra hun gjør det på en oppgave.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
6. Eleven klarer å endre handlinger eller planer for å oppnå egne mål og ønsker. <i>Eksempel:</i> Anna forstår at for å bli flinkere til å spille gitar i musikktimen må hun øve en halv time hver dag etter skoletid; hvis hun da enda ikke blir flinkere, må hun kanskje øve enda mer eller endre strategi.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Kunnskap – total spørsmål 5 + 6					

EVNE til å utøve selvbestemmende atferd

1. Eleven uttrykker egne interesser, behov og evner. <i>Eksempel:</i> Sara formidler sin interesse og talent for idrett i samtaler, skriftlig arbeid eller gjennom deltakelse i idrettsaktiviteter.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
2. Eleven setter mål som vil tilfredsstillende egne behov og ønsker. <i>Eksempel:</i> Daniel er veldig glad i å tegne og i å lage kunst. Derfor setter han seg et mål om å finne en tegneklubb som han kan gå til en gang i uken etter skolen.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Evne – Total spørsmål 1 + 2					
3. Eleven tar valg og avgjørelser, og lager planer for å oppnå egne mål. <i>Eksempel:</i> Silje avveide fordeler og ulemper med tre forskjellige norskoppgaver, valgte å skrive en avisartikkel, lagde et oppsett for artikkelen, og lagde en tidsplan for å kunne ferdigstille oppgaven tidsnok.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
4. Eleven initierer handlinger for egne valg og planer. <i>Eksempel:</i> Hassan begynner å jobbe med en gang når han får en oppgave, eller når noen spør ham om hjelp i et prosjekt.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Evne – total spørsmål 3 + 4					
5. Eleven søker informasjon om resultatet av egne handlinger. <i>Eksempel:</i> Thea sjekker sin oppgave for feil når hun er ferdig, og spør andre om de kan lese gjennom og gi tilbakemeldinger.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
6. Eleven endrer egne handlinger eller planer for å oppnå mål, dersom det er behov for det. <i>Eksempel:</i> Richard prøver forskjellige strategier for å løse problemer og for å ferdigstiller vanskelige oppgaver.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Evne – total spørsmål 5 + 6					

OPPFATNING av kunnskap og evne til å utøve selvbestemmende atferd

1. Eleven føler seg fri til å uttrykke egne behov, interesser og evner, selv i møte med motstand fra andre. <i>Eksempel:</i> Anita forsvarer sine behov og interesser overfor alle som stiller spørsmål ved dem.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
2. Eleven føler seg fri til å sette egne mål, selv om disse er forskjellige fra målene som andre har for eleven. <i>Eksempel:</i> Leo føler seg ikke hindret av andres meninger når han setter mål og forventninger for seg selv.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Oppfatning – Total spørsmål 1 + 2					
3. Eleven føler seg fri til å ta egne valg og avgjørelser, og til å lage planer for å oppnå egne mål. <i>Eksempel:</i> Amalie vurderer ofte sine foreldres forslag når hun tar valg og lager planer, men hun tar selv den endelige avgjørelsen.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
4. Eleven føler seg trygg på å kunne gjennomføre egne planer på en vellykket måte. <i>Eksempel:</i> Når Markus planlegger egne aktiviteter, stoler han på at han kan fullføre dem nøyaktig og tidsnok.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Oppfatning – total spørsmål 3 + 4					
5. Eleven føler seg trygg på å bruke tilbakemeldinger for å evaluere resultatet av eget arbeid. <i>Eksempel:</i> Eva er trygg på at hun vil kunne nyttiggjøre seg tilbakemeldinger fra sine foreldre, lærere og jevnaldrende.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
6. Eleven endrer planer om og om igjen for å oppnå et mål uten å miste motet. <i>Eksempel:</i> Johan er motivert til å jobbe med et prosjekt så lenge det er nødvendig, og bruker de strategiene som er nødvendige for å gjøre det bra.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Oppfatning – total spørsmål 5 + 6					

MULIGHETER til å utøve selvbestemmende atferd PÅ SKOLEN

1. Eleven har muligheter på skolen til å utforske, uttrykke og vise glede over egne behov, interesser og evner. <i>Eksempel:</i> Kristines lærere oppmuntrer henne til å snakke om hennes idrettsinteresser og evner og om hvilke idrettsaktiviteter hun ønsker å gjøre.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
2. Eleven har muligheter på skolen til å identifisere mål som vil møte hennes behov, interesser og evner; til å sette disse målene; og til å vise glede over disse. <i>Eksempel:</i> Søndres lærere formidler at han er ansvarlig for å sette egne mål som kan oppfylle hans behov og ønsker.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Muligheter på skolen – Total spørsmål 1 + 2					
3. Eleven har muligheter på skolen for å lære om å ta valg og lage planer, og å være fornøyd med disse. <i>Eksempel:</i> Alis lærere tillater ham å ta egne valg og lage egne planer for skoleoppgaver, hjemmeoppgaver og fritidsaktiviteter.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
4. Eleven har muligheter på skolen til å igangsette handlinger for å oppnå mål. <i>Eksempel:</i> Michaels lærere formidler til ham at han er ansvarlig for å lage en tidsplan slik at han kan levere oppgaver tidsnok.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Muligheter på skolen – total spørsmål 3 + 4					
5. Eleven har muligheter på skolen til å få tilbakemeldinger på hvordan planer er utført. <i>Eksempel:</i> Connies lærere er tilgjengelige for å gi tilbakemeldinger på oppgaver når hun trenger det.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
6. Eleven har muligheter på skolen for å endre handlinger og planer for å møte egne mål og forventninger. <i>Eksempel:</i> Karolines lærer oppmuntrer henne til å ta den tiden hun trenger og sjekke arbeidet sitt så ofte som nødvendig for å møte egne forventninger.	Aldri ☐ 1	Nesten aldri ☐ 2	Noen ganger ☐ 3	Nesten alltid ☐ 4	Alltid ☐ 5
Muligheter på skolen – total spørsmål 5 + 6					

VENNLIGST BESVAR FØLGENDE SPØRSMÅL:

Gi et eksempel på et mål som eleven jobber med.

Hva gjør eleven for å oppnå dette målet?

Hvordan er elevens fremgang på vei mot måloppnåelse?

TAKK!